

**Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av 21 §
lagen om ortodoxa kyrkosamfundet**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om ortodoxa kyrkosamfundet ändras så att samfundets eget pensionssystem avvecklas gradvis.

I propositionen föreslås att de präster, diakoner och kantorer i de ortodoxa församlingarna vars anställningsförhållande har inletts före den 1 januari 1994 fortfarande skall ha rätt till pensionsskydd som betalas av kyrkosamfundets centralfond och som motsvarar statstjänstemännens pensionsskydd. Samtidigt

skall detta lagstadgade pensionsskydd utsträckas till att gälla också arbetslöshetspension och familjepension. Stadgandet om 63 års pensionsålder föreslås samtidigt bli upphävt.

För de präster, diakoner och kantorer som anställs efter det lagen har trätt i kraft ordnas pensionsskyddet enligt det privata pensionssystemet.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av år 1994.

ALLMÄN MOTIVERING

**1. Nuläget och de föreslagna
ändringarna**

Enligt 21 § (893/87) lagen om ortodoxa kyrkosamfundet har prästerskapet och kantorerna rätt till ålders- och invalidpension i tillämpliga delar enligt de stadganden som gäller den som står i tjänsteförhållande till staten. I anställningsförhållanden som har inletts före år 1993 växer pensionen enligt tilläggspensionsskyddet med 2,2 procent per år, pensionsnivån är 66 procent av den pensionsgrundande lönen och pensionsåldern är 63 år.

Inom det privata pensionssystemet är pensionsåldern 65 år, pensionen växer med 1,5 procent per år och pensionsnivån är 60 procent. Det samma gäller de offentliga pensionssystemen om förmånstagarens tjänstgöring har inletts efter den 31 december 1992.

På familjepensionen för prästerskapets och kantorernas änkor och barn tillämpas reglementet för prästerskapets inom den ortodoxa kyrkan familjepensionskassa (694/66). Familje-

pension utgår med 20 procent av lönen vid tidpunkten för den försäkrades död och därtill läggs, om familjepensionstagarna är flera, för den andra familjepensionstagaren 8 procent, för den tredje familjepensionstagaren 4 procent och för varje pensionstagare utöver dem 2 procent av lönen. Enligt 5 § (103/90) lagen om statens familjepensioner och 7 a § (100/90) lagen om pension för arbetstagare är efterlevandepensionen, beroende på förmånstagarnas antal, 6/12—2/12 och det sammanlagda beloppet av barnpensionerna 4/12—10/12 av förmånsålderspension eller fulla invalidpension.

Det finns ingen arbetslöshetspension i kyrkosamfundets pensionssystem.

Pensionen beviljas av kyrkostyrelsen och betalas månatligen den 15 dagen i månaden av kyrkosamfundets centralfond. Kyrkosamfundets pensionssystem är ett utdelningssystem där kommande pensioner inte fonderas. Pensionerna finansieras så att varje församling årligen betalar en avgift till centralfonden. Storleken

på avgiften fastställs i mån av behov av kyrkostyrelsen utgående från församlingens skatteören och kapitalinkomster.

Den lag om arbetstagares pensionsavgift (1004/92) som skall tillämpas 1993 gäller också kyrkosamfundets pensionsskydd. Avsikten är att detta arrangemang blir bestående. Av prästerskapets och kantorernas lön innehålls dessutom en 3 procents familjepensionsavgift för betalningen av familjepensionerna.

På församlingarnas personal i arbetsavtalsförhållande tillämpas den allmänna pensionslagstiftningen dvs. närmast lagen om pension för arbetstagare (395/61). Drygt 100 församlingsanställda omfattas av det ortodoxa kyrkosamfundets pensionssystem och omkring 240 av lagen om pension för arbetstagare.

Våren 1993 betalades ur kyrkosamfundets centralfond ålders- och invalidpension till 26 personer och familjepension till 21 personer. År 1993 är centralfondens pensionsutgifter 2 176 000 mark, vilket är 28,6 procent av lönesumman. Pensionsutgifterna kan tillfälligt sjunka under 1990-talet men kommer åter att stiga vid sekelskiftet och under slutet av följande årtionde. Beräknat i dagens penningvärde har pensionsutgifterna uppskattats stiga till ca 2,7 miljoner mark år 2010 och till ca 3,6 miljoner mark år 2020.

Även för statens gamla anställda ändras pensionsskyddet genom det inkomstpolitiska avtal som ingicks den 30 november 1992 gradvis så att det når samma nivå som i lagen om pension för arbetstagare. Förslag till lagändringar som gäller detta ingår i den proposition som i juni 1993 avlåtits till riksdagen angående ändring av lagstiftningen om statens pensioner (RP96/1993 rd). Arbetstagarens pensionsavgift skall bli permanent. Motsvarande ändringar har gjorts också i det privata arbetspensionssystemet. Lagen om detta (559/93) träder i kraft vid ingången av år 1994.

Med beaktande av utvecklingen inom pensionssystemen är det ändamålsenligt att man inom det ortodoxa kyrkosamfundets pensionssystem övergår till att iaktta allmänna principer. För att kostnaderna under övergångsskedet skall kunna utjämnas skall dock finansieringen av pensionssystemet för dem som redan är i församlingarnas tjänst bibehållas oförändrat.

I propositionen föreslås att 21 § lagen om ortodoxa kyrkosamfundet ändras. Enligt det föreslagna 1 mom. i paragrafen skall en till

ordinarie tjänst utnämnd samt en extraordinarie eller för provotid förordnad präst, diakon eller kantor, vars anställningsförhållande har inletts före den 1 januari 1994 och fortgått utan avbrott på det sätt som föreslås i stadgandet, ha rätt till ålders-, invalid- och arbetslöshetspension samt hans anhöriga till familjepension i tillämpliga delar enligt de stadganden som gäller den som står i tjänsteförhållande till staten. Genom stadgandet utsträcks pensionsskyddet för nämnda gamla anställningsförhållanden att gälla också arbetslöshetspension, som hittills inte ingått i kyrkosamfundets pensionssystem, och familjepension, som ordnats med stöd av det av undervisningsministeriet år 1966 fastställda reglementet för prästerskapets inom den ortodoxa kyrkan familjepensionskassa.

Enligt det föreslagna 3 mom. skall anställningsförhållandet anses ha fortgått utan avbrott om det förflutit högst en månad sedan det föregående anställningsförhållandet upphörde. Den övergångsperiod som gäller kontinuiteten i anställningsförhållandet upphör den 31 december 1998. Efter detta medför också en dags avbrott i anställningsförhållandet att det följande anställningsförhållandet betraktas som ett nytt förhållande.

I fråga om gamla anställningsförhållanden iaktas de ändringar som görs i statens pensionssystem. Pensionsskyddet ändras sålunda så det når samma nivå som grundskyddet i lagen om pension för arbetstagare och enligt samma tidtabell och med samma övergångsstadganden som i statens pensionssystem. Dessa pensioner skall fortfarande betalas av kyrkosamfundets centralfond.

I paragrafens 2 mom. föreslås satdgt att personer i gamla anställningsförhållanden skall vara skyldiga att delta i kostnaderna för pensionsskyddet. Pensionsavgiften betalas i tillämpliga delar enligt samma stadganden som gäller dem som står i tjänsteförhållande till staten. Avsikten är att ta in stadganden om en permanent pensionsavgift i lagen om statens pensionsfond, som träder i kraft vid ingången av år 1994.

Det föreslås att stadgandet om pensionsåldern på 63 år slopas. Med stadgandet har man till skillnad från andra pensionssystem, endast velat bibehålla en lägre pensionsålder även i det fall då en person utträder ur ortodoxa kyrkosamfundets tjänst. Det är nu nödvändigt att stryka stadgandet för att det skall vara möjligt

att i gamla anställningsförhållanden gradvis övergå till en pensionsålder av 65 år.

På anställningsförhållanden som inleds efter den föreslagna lagen har trätt i kraft tillämpas den allmänna pensionslagstiftningen, dvs. lagen om pension för arbetstagare. Församlingarna tar en pensionsförsäkring för den nya personalen varvid inget pensionsansvar uppkommer för kyrkosamfundets centralfond till denna del utan pensionerna betalas på grundval av försäkringen.

2. Propositionens ekonomiska verkningar

Det faktum att pensionssystemen finansieras på olika sätt medför ökade kostnader under övergångsskedet. Pensionsförsäkringarna ger år 1994 upphov till en tilläggsutgift på 24 000 mark, år 2000 har utgiften med den nuvarande arbetspensionsavgiften inberäknad uppskattats till 175 000 mark, år 2010 till 493 000 mark och när den är som störst till 1 155 000 mark. Arrangemanget innebär en inbesparing för kyrkosamfundets centralfond i det skede då den nya personalen går i pension.

Förnyandet av det gamla pensionssystemet i fråga om arbetslöshets- och familjepensionen har beräknats öka kostnaderna år 1994 med 139 000 mark, år 2000 med 207 000 mark och år 2010 med 310 000 mark. Det att pensionsåldern höjs beräknas medföra inbesparingar i kyrkosamfundets pensionsutgifter med till en början 16 000 mark om året fr.o.m. år 1995. I dagens penningvärde beräknas inbesparingen vara 460 000 mark år 2000 och omkring 500 000 mark år 2010.

Reformens inverkan på uttaxeringen per

kyrkoskatteöre beräknas vara 0,01 penni år 1994, 0,02 penni år 2000 och 0,03 penni år 2010.

3. Beredningen av propositionen

Propositionen grundar sig på ett enhälligt förslag av tjänste- och arbetsvillkorsutskottet inom ortodoxa kyrkosamfundet i Finland. Utskottet är ett lagstadgat organ, som enligt lagen om detsamma (158/84) bl.a. har till uppgift att till regeringen göra framställningar om utfärdande av stadganden som gäller pension. I utskottet finns företrädare för prästerskapet, kantorerna, församlingarnas övriga personal, församlingarnas förtroendevalda samt en medlem från undervisningsministeriet och en från finansministeriet.

Utskottet har vid beredningen av förslaget varit i kontakt med social- och hälsovårdsministeriet samt pensionsskyddscentralen. Finlands ortodoxa kyrkostyrelse har i sitt utlåtande förordat förslaget. Ortodoksisten Pappien Liitto ry och Ortodoksisten Kanttorien Liitto ry har beretts möjlighet att ge utlåtande i ärendet.

4. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 1994.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 21 § lagen om ortodoxa kyrkosamfundet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 21 § lagen den 8 augusti 1969 om ortodoxa kyrkosamfundet (521/69), sådant detta lagrum lyder i lag av den 27 november 1987 (893/87), som följer:

21 §

En till ordinarie tjänst utnämnd samt en extraordinarie eller för prövotid förordnad präst, diakon eller kantor med befattningen som huvudsyssla, vars anställningsförhållande har inletts före den 1 januari 1994 och fortgått utan avbrott på det sätt som avses i 3 mom., har rätt till ålders-, invalid- och arbetslöshetspension samt hans anhöriga till familjepension, vilka betalas av kyrkosamfundets centralfond, i tillämpliga delar enligt de stadganden som gäller den som står i tjänsteförhållande till staten.

En präst, diakon och kantor som avses i 1 mom. är skyldig att delta i bekostandet av pensionskyddet i tillämpliga delar enligt de stadganden som gäller dem som står i tjänsteförhållande till staten.

Anställningsförhållandet anses fortgå utan avbrott, om det förflutit högst en månad sedan det föregående anställningsförhållandet avslutades, såvida det nya förhållandet inleds före den 1 januari 1999.

Denna lag träder i kraft den
199 .

Helsingfors den 15 oktober 1993

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Minister Tytti Isohookana-Asunmaa

Lag

om ändring av 21 § lagen om ortodoxa kyrkosamfundet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 21 § lagen den 8 augusti 1969 om ortodoxa kyrkosamfundet (521/69), sådant detta lagrum lyder i lag av den 27 november 1987 (893/87), som följer:

Gällande lydelse

21 §

En till ordinarie tjänst utnämnd samt en extraordinarie eller för provotid förordnad präst, diakon eller kantor med befattningen som huvudsyssla har rätt till ålders- och invalidpension i tillämpliga delar enligt de stadganden som gäller den som står i tjänsteförhållande till staten. *Pensionsåldern är likväl sextiotre år.*

Föreslagen lydelse

21 §

En till ordinarie tjänst utnämnd samt en extraordinarie eller för provotid förordnad präst, diakon eller kantor med befattningen som huvudsyssla, *vars anställningsförhållande har inletts före den 1 januari 1994 och fortgått utan avbrott på det sätt som avses i 3 mom.*, har rätt till ålders-, invalid- och arbetslöshetspension samt hans anhöriga till familjepension, vilka betalas av kyrkosamfundets centralfond, i tillämpliga delar enligt de stadganden som gäller den som står i tjänsteförhållande till staten.

En präst, diakon och kantor som avses i 1 mom. är skyldig att delta i bekostandet av pensionsskyddet i tillämpliga delar enligt de stadganden som gäller dem som står i tjänsteförhållande till staten.

Anställningsförhållandet anses fortgå utan avbrott, om det förflutit högst en månad sedan det föregående anställningsförhållandet avslutades, såvida det nya förhållandet inleds före den 1 januari 1999.

Denna lag träder i kraft den
199 .
